

Alejandro Samba

USPOMENE JEDNOG PERSONALNOG RAČUNARA

Za Himenu i Hektora

Kupljen je 15. marta 2000. godine, za četrismo osamdeset hiljada pesosa, otplaćivanih na 36 mesečnih rata. Maks je pokušao da smesti tri velike kutije u gepek taksija, ali nije bilo dovoljno prostora, pa je morao da upotrebi kanap, i još da ih obmota elastičnim trakama da bi ih osigurao, iako je put do Trga Italija bio kratak, svega deset blokova. Maks je postavio teško kućište pi-sija ispod trpezarijskog stola, manje-više ravnomerno raširio kablove i poput deteta se poigrao kesama i stiroporom od ambalaže. Pre nego što je svečano pokrenuo sistem, ostavio je sebi vremena da sve pažljivo osmotri, oduševljen: tastatura mu se činila besprekornom, monitor savršenim, čak je pomislio da su, na neki način, miš i zvučnici takođe lepi.

To mu je bio prvi računar za dvadeset tri godine života, i nije baš najbolje znao zašto je toliko želeo da ga kupi kad je jedva umeo da ga uključi i da otvori program za kucanje teksta. Ali, bilo je neophodno imati računar, svi su to mislili, čak i njegova majka, koja mu je obećala da će mu pomagati oko otplate rata. Radio je kao asistent na univerzitetu, možda je mogao da ukucava u računar analize knjiga, ili da unese stare beleške, zapisane rukom ili otkucane s dosta muke na drevnoj pisačkoj mašini marke „Olimpija“, na kojoj je napisao sve seminarske radove za fakultet, zbog čega su mu se kolege smejale, jer su već skoro svi prešli na kompjutere.

Prvo je odlučio da prekuca pesme koje je napisao u poslednjih nekoliko godina i kratke, eliptične, sporadične tekstove o kojima niko nije imao naročito pozitivno mišljenje, premda nisu bili loši. Međutim, nešto bi se desilo kada bi na ekranu video te reči, u njegovim sveskama sasvim smislene: strofe su postajale neuverljive, činilo mu se da imaju drugačiji ritam, možda više vizuelni nego harmoničan, ali umesto da to premeštanje u drugi format doživi kao eksperiment, povlačio se, osećao se osujećenim, često je brisao to što je napisao i počinjao iznova, gubio vreme na menjanje fonta ili pomeranje kursora miša s jednog kraja ekrana na drugi, pravolinijski, po dijagonali, kružno. Nije hteo da se odrekne svojih svezaka i penkala, iako je prilikom prve nepažnje prosuo mastilo po tastaturi, koja je pri tom morala da podnosi preteće prisustvo nebrojenih šolja kafe, i upornu kišu od pepela, jer Maksova ruka gotovo nikada nije uspevala da domaši pepeljaru, a mnogo je pušio dok je pisao, ili je, bolje rečeno, pisao malo dok je mnogo pušio, pošto je kao pušač bio neuporedivo brži nego kao pisac. Nekoliko godina kasnije će zbog nagomilane prljavštine izgubiti vokal *a* i suglasnik *t*, ali za sada se valja držati sleda činjenica.

Zahvaljujući računaru, zapravo svojom krivicom, ogrezao je u novu samoću. Više nije gledao vesti, nije gubio vreme na sviranje gitare ili crtanje: kada bi se vratio s fakulteta odmah

bi palio računar i počinjao da radi ili da istražuje mogućnosti tog uređaja. Ubrzo je otkrio jednostavne programe koji su omogućavali za njega zapanjujuće rezultate, kao što je snimanje glasa pomoću tanušnog mikrofona koji je kupio u Rojalu, ili nasumično puštanje pesama – ponosno je gledao folder Moja muzika, gde su se sada nalazila sva dvadeset četiri kompaktdiska koja je imao kod kuće. Dok je slušao te pesme, zadivljen što bi se nakon balade Roberta Karlosa začuli Seks Pistolsi, nastavljao bi da sređuje svoje pesme, koje nikada nije smatrao završenima. Ponekad, u nedostatku peći, Maks se borio protiv hladnoće tako što bi, u krilu, milovao svoj pi-si, čija se blaga buka stapala sa promuklim brujanjem frižidera, i s glasovima i automobilskim sirenama koji su dopirali spolja. Nije ga zanimalo internet, nije imao poverenja u internet, i mada mu je, u kući njegove majke, jedan prijatelj napravio elektronsku adresu, odbijao je da je isproba na svom računaru, a plašio se i da ubaci one opasne diskete, potencijalne nosioce virusa koji, kako su govorili, mogu sve da upropaste.

Svega nekoliko žena koje su tih meseci posetile njegov stan odlazile su pre zore, bez tuširanja i doručka, i nisu se vraćale. Ali, početkom leta, jedna je ipak ostala da prespava, a onda i da doručkuje: Klaudija. Jednog jutra, kada je izašla ispod tuša, Klaudija se zaustavila ispred ugašenog ekrana, kao da na licu traži prve bore ili neke teško uočljive belege ili fleke. Bila je tamnoputa, usne su joj bile pre tanke nego pune, vrat dug, jagodice izražene; imala je tamnozeleno iskošene oči, kosa joj je dopirala do vlažnih ramena, a njeni krajevi izgledali su kao mnogobrojne iglice zabodene u kosti. Telo je mogla dva puta da obmota peškirom koji je sama donela u Maksovu kuću. Nekoliko nedelja kasnije, Klaudija je donela i ogledalo za kupatilo, ali je ipak nastavila da se ogleda u ekranu, uprkos tome što je tamo, u njegovoj neprozirnoj refleksiji, bilo teško pronaći nešto više od obrisa njenog lica.

Nakon što bi se kresnuli, Maks bi obično zaspao, dok bi Klaudija odlazila za računar da odigra nekoliko brzih pasijansa, poneku partiju šaha (srednji nivo), ili da se obazrivo okuša kao minolovac. On bi se katkad budio i sedao pored nje, da je posavetuje šta sledeće da odigra ili da je miluje po kosi i leđima. Klaudija je desnom rukom grčevito držala miša, kao da će joj ga neko oduzeti, kao da je reč o novčaniku koji neko želi da joj otme, ali, iako je stiskala zube i kolačila oči, svaki čas bi joj se otelo nervozno cerekanje koje je to odobravalo, koje je tražilo još milovanja. Možda je bolje igrala kada je on bio pored nje. Nakon što bi završila partiju, sela bi Maksu u krilo i počinjala polagano i dugo da vodi ljubav s njim. Linije skrinsejvera kružile su po Klaudijinim ramenima, leđima, zadnjici, nežnim bedrima.

Pili su kafu u krevetu, ali bi ponekad napravili mesta na stolu da – kako je ona govorila – doručkuju kako bog zapoveda. Maks bi isključivao tastaturu i monitor i ostavljao ih na podu, izložene napadima njihovih stopala i minijaturnih ostataka hleba, mada je Klaudija svaki čas brisala računar kuhinjskim krpama i tečnošću za stakla. Ponašanje uređaja prilikom tih nedaća bilo je primereno: za sve to vreme *Windows* se uvek podizao bez problema.

Bezmalobližno dve godine nakon što je kupljen, 30. decembra 2001, računar je premešten u malo veći stan u četvrti Njunjoa. Okruženje je bilo mnogo povoljnije: uredili su mu posebnu sobu i u nju stavili pisali sto, napravljen od starih vrata i dva štafelaja. Nakon solitera i besomučnih partija šaha, Klaudija je prešla na nešto prefinjenije – na primer, povezala je na kompjuter digitalni foto-aparat sa desetinama fotografija s njihovog davnog putovanja, koje se nije moglo smatrati pravim medenim mesecom jer Maks i Klaudija nisu bili

venčani, ali je ipak ispunilo tu funkciju. Na tim slikama bila je ona, s morem u pozadini, ili u sobi punoj drvenog nameštaja u kojoj je bilo sombrero, ogromnih raspeća i školjki korišćenih umesto pepeljara. Klaudija je na nekima fotografijama bila ozbiljna, a ponegde je jedva suzdržavala smeh, naga ili oskudno odevena, kako puši travu, pije alkohol, prekriva grudi ili ih pakosno pokazuje („tvoja neodoljivo vrela pojava“, napisao je on jednog popodneva ispunjenog seksom i jedanaestercima). Bilo je i nekoliko fotografija na kojima su se videle samo hridi, talasi, ili sunce kako zamire na horizontu, kao na razglednicama, ili na imitacijama razglednica. Maks je bio na svega dve fotografije, a samo na jednoj su se videli oboje, zagrljeni i nasmejani, sa tipičnim priobalnim restoranom u pozadini. Klaudija je danima sređivala te fotografije – imenovala je datoteke odviše dugačkim rečenicama, koje su obično završavale znakom uzvika ili trotačkom, i odmah ih je raspoređivala u razne foldere, kao da su sa različitih putovanja, ali bi ih kasnije ponovo sve spajala, misleći da će za nekoliko godina imati još fascikli, pedeset, stotinu njih, za fotografije sa stotinu budućih putovanja, jer je želela život pun putovanja i fotografija. Osim toga, provodila je sate pokušavajući da pređe peti nivo igrice Pink Panter, koju su dobili na poklon uz deterdžent. Kada bi zapala u očajanje, Maks bi pokušao da joj pomogne, mada su mu video-igrice oduvek loše išle. Da ih je neko video tako usredsređene i napete pred ekranom, imao bi utisak da rešavaju ozbiljne i hitne probleme, od kojih je zavisila budućnost zemlje ili sveta.

Nisu uvek bili kod kuće u isto vreme, jer je Maks sada radio noću – nije prošao na konkursu za asistenta, tačnije pobedila ga je nova fufa šefa odseka („znaš već kako to ide“) – a Klaudija je prodavala osiguranje i učila valjda za nekakve postdiplomske studije, ili je možda bila večiti apsolvent. Ponekad se dešavalo da se dan ili dva ne vide – Klaudija bi ga zvala na posao i dugo bi razgovarali, jer se Maksov posao sastojao upravo iz razgovaranja telefonom, ili čekanja telefonskih poziva iz daljine, koji nikada nisu stizali. Izgleda da je tvoj pravi posao da sa mnom razgovaraš telefonom, rekla mu je Klaudija jedne večeri, valjajući telefon po desnom ramenu. Zatim se nasmejala uz nekakvo krkljanje, kao da je želela da se nakašlje, ali kašalj nije izlazio ili se upleo u smeh.

I ona je, isto kao Maks, radije pisala rukom, a potom ukucavala svoje radove u računar. Bili su to dugački dokumenti, sa čestim početničkim slovnim ili štamparskim greškama. Dokumenti su obrađivali teme vezane za menadžment u kulturi, javnu politiku, prašume ili tome slično. Postalo joj je neophodno da istražuje po internetu, i ta velika promena dovela je do prve ozbiljne rasprave mladog para, jer je Maks i dalje odbijao da načini taj korak, definitivno nije želeo ništa da zna o veb-stranicama i antivirusima, ali morao je da popusti. Kasnije je došlo do druge mahnite diskusije, jedne večeri kada ju je Maks uporno zvao satima, ali je linija bila zauzeta. Iako su kupili mobilni, bilo je preskupo plaćati te razgovore, te su morali da nabave drugu telefonsku liniju sa namenskim priključkom.

Do tada nijedno od njih dvoje nije naučilo kako se koristi imejl, od kojeg će pre ili kasnije postati zavisnici, ali najveća zavisnost koju je Maks zapatio, i koja će biti dugotrajna, bila je pornografija, što je dovelo do treće velike rasprave mladog para, ali i do raznih eksperimenata, poput, za Klaudiju zbunjujućih, ejakulacija u lice, ili uporne opsesije analnim seksom, koji je u početku izazivao jalove, a potom plodotvorne diskusije o mogućim granicama zadovoljstva.

Otprilike u to doba izgubili su vokal *a* i suglasnik *t*. Klaudija je morala hitno da preda neki rad, pa je pokušala da izbegne ta slova, a Maks, koji je svojevremeno nastojao da piše avangardne pesme, želeo je da joj pomogne, ali nije vredelo. Narednog dana nabavili su prilično dobru tastaturu, crne boje, sa lepo dizajniranim multimedijalnim dugmičima roza boje, koji su između ostalih funkcija omogućavali da se u sekundi pusti ili zaustavi muzika, bez potrebe da se posegne za mišem.

Međutim, nekoliko meseci pre toga, pojavile su se naznake veće nezgode, desetak neobjašnjivih zastoja procesora, ponekad kratkotrajnih i rešivih, a pokatkad toliko dugih da su morali da odustanu od čekanja i da restartuju sistem. Jedne kišne subote, koju je trebalo da provedu na miru, gledajući televiziju uz peciva, u najgorem slučaju pomerajući kofe i lonce tamo gde prokišnjava, morali su ceo dan da posvete popravci ili pokušaju popravke kompjutera, više pomoću dobre volje nego adekvatne metode.

U nedelju, Maks je pozvao jednog prijatelja koji studira inženjerstvo. Pred kraj popodneva, dve flaše piska i pet konzervi koka-kole baškarile su se po pisaćem stolu, ali još uvek niko nije bio pijan, više su delovali osujećeno zbog teške opravke, a Maksov prijatelj je izjavio da je taj kvar vrlo čudan, da nikad tako nešto nije video. Doduše, možda su ipak bili pijani, barem Maksov prijatelj, jer je iznenada, nakon jednog nesrećnog manevra, izbrisao ceo disk. Sve su izgubili, ali od sada će bolje raditi, rekao je prijatelj kao da se ništa nije dogodilo, hladno i hrabro poput lekara koji je upravo amputirao nekome nogu. Ti si kriv, kretenu, saopštila mu je Klaudija, kao da su mu stvarno odsekli, iz čistog nehata, jednu nogu ili čak dve. Maks je ćutao i zaštitnički je zagrlio. Prijatelj je poslednji put, i to snažno, srknuo svoju pisko-kolu, usput šćapio dve kockice gaude, i otišao.

Klaudiji je bilo teško da prihvati taj gubitak, ali našla je pravog tehničara, koji je promenio operativni sistem i napravio odvojene profile za dvoje korisnika, pa čak i simboličan nalog, na Klaudijin zahtev, za Sebastijana, Maksovog zapostavljenog sina. Istini za volju, trebalo je i ranije to da urade, morali su da izgovore oko dve hiljade reči da bi do toga došli, ali Maks je često zaboravljao da to dete postoji: poslednjih godina ga je valjda jednom video, i to na samo dva dana. Klaudija ga nije ni upoznala, jer je Sebastijan živio u Temuku. Bilo joj je teško da shvati tu situaciju, koja se, naravno, pretvorila u crnu, odnosno slepu tačku njenog odnosa s Maksom. Radije nisu doticali tu temu, mada je ona, s vremena na vreme, sama dolazila na dnevni red, pri žestokim raspravama nakon kojih su oboje plakali, a od njih dvoje više je plakao on – plakao je iz besa, ozlojeđenosti, sramote, a potom bi mu se lice skamenilo, kao da mu je koža upila suze; to je opštepoznata metafora, ali zaista, nakon plakanja, koža mu je bila čvršća i tamnija.

Nije sve bilo tako užasno. Kada je, od novca koji su joj dali roditelji, Klaudija kupila neverovatno višenamenski uređaj – koji je štampao, skenirao, čak mogao da fotokopira – ona se strastveno posvetila digitalizaciji obimnih porodičnih albuma, i taj monotoni posao bio joj je veoma zabavan, jer umesto da arhivira prošlost ona ju je modifikovala: iskrivljivala je lica antipatičnih rođaka, brisala neke nevažne osobe i ubacivala druge tobože goste, poput Džima Džarmuša na njenoj rođendanskoj žurci, Leonarda Koena koji se pojavio pored Klaudije na prvom pričešću, a kreirala je i putovanje u San Pedro de Atakama sa prijateljima Šinejd O’Konor, Karlosom Kabesasom i poslanikom Fulvijem Rosijem; te montaže su bile veoma dobre, ali su izazivale smeh kod drugarica i rođaka.

I tako je prošla još jedna godina.

Maks je sada radio jutarnje smene, te su teoretski više vremena provodili zajedno, ali dobar deo tog vremena gubili su raspravljajući se oko računara. On se žalio da više ne može da piše kad mu naiđe inspiracija, što nije bilo istina, jer je za svoje vešte nacрте pesama još uvek koristio stare sveske, pošto je i dalje osećao da im je prekucavanje štetilo, da su time gubile esenciju. S druge strane, poprimio je običaj da piše beskonačne mejlove ljudima koje nije video godinama i koji su mu sada nedostajali, ili je mislio da mu nedostaju. Neke od tih osoba živele su blizu ili barem ne predaleko, Maks je imao i njihove brojeve telefona, ali je više voleo da im piše pisma – bila su to pre pisma nego mejlovi, mada još uvek nije shvatao razliku: pisao je setne tekstove, preuveličane, za pamćenje, onu vrstu poruka čiji odgovor se odlaže u nedogled, mada je ponekad dobijao jednako opširne odgovore, takođe inficirane površnom i tugaljivom nostalgijom.

Došlo je leto, a s njim i Sebastijan, nakon višemesečnih brižljivih pregovora. Oboje su otišli po njega u Temuko, autobusom, devet sati tamo, skoro deset nazad. Dečak je nedavno napunio osam godina, blaga i prerana senka nausnica davala mu je komičan izgled odraslog čoveka. Sebastijan je prvih dana malo govorio, naročito kada bi mu se obraćao otac. Intenzivne šetnje do zoološkog vrta, Maštolenda i bazena prešle su u vrela popodneva u četiri zida; doduše, možda su se i bolje provodili zatvoreni nego u tobože zabavnoj panorami. Seba je koristio svoj korisnički profil da neograničeno boravi na mesindžeru, beskonačno četujući sa svojim temukanskim drugarima. Brzo je pokazao odlično kompjutersko znanje, koje nije bilo iznenađujuće, jer je bio dečak, poput tolikih drugih, kojem je računar od malih nogu bio blizak, ali su Klauđija i Maks bili zadivljeni tolikom spretnošću. Vrlo precizno i pomalo s prezirom dečak im je pokazao kako da odaberu novi antivirus program, čak im je ukazao i na potrebu da povremeno urade defragmentaciju diska. Što se tiče igre Pink Panther, suviše je reći da ju je savladavao zapanjujućom brzinom, po nekoliko puta; možda je čitava dva-tri popodneva Sebastijan pokazivao Klauđiji i svom ocu trikove i logiku te igre, za njega tako bazične, tako dosadne, i to su bili najuspešniji i najpotpuniji trenuci tog raspusta. Nikada nije bio, to je istina, toliko blizak sa ocem, a s Klauđijom se, tako reći, sprijateljio. Njoj se činilo da je on divan dečak, tako je govorila. I Sebastijan je mislio da je Klauđija lepa.

Zajedno su se vratili u Temuko. Put je bio veseo, uz darove i obećanja da će se ponovo videti. Ali povratak kući beše sumoran i iscrpljujući, pravi nagoveštaj onoga što će doći. Naime, takoreći odmah, možda u istom trenutku kada su otvorili vrata stana, život je ušao u nerešivu zamku. Možda su mu dojadili zaključci i saveti koje mu je Klauđija neprestano servirala („ponovo si uspostavio kontakt s njim, ali sad moraš da ga sačuvaš“, „opet ćeš ga izgubiti ako ne čuvaš tu vezu“, „Sebina mama je dobra žena“) ili mu je ona jednostavno dosadila, tek Maks se otuđio, zatvorio se. Nije prikrivao svoju nelagodu, ali nije ni objašnjavao svoje raspoloženje, a Klauđijina neprestana pitanja je ignorisao ili je odgovarao na njih nerado i kratko.

Jedne večeri je došao pijan i zaspao, a da je nije čak ni pozdravio. Ona nije znala šta da radi. Otišla je do kreveta, zagrlila ga, pokušala da zaspri pored njega, ali nije mogla. Uključila je računar, bazala po internetu i nekoliko sati igrala Pakmana, pomoću strelaca na tastaturi. Onda je pozvala taksi i otišla u diskont pića da kupi belo vino i mentol cigarete. Ispila je

pola boce za stolom u dnevnoj sobi, gledajući pukotine na laminatu, bele zidove, neznatne ali brojne tragove prstiju na prekidačima – kojih prstiju, pomislila je, i Maksovih prstiju, i prstiju svih osoba koje su ikada upalile svetlo u ovom stanu. Potom je uključila računar, odabrala Maksov profil i, kao što je toliko puta činila, pokušala da provali moguću šifru, velikim slovima, malim slovima – *charlesbaudleaire*, *nicanorparra*, *anthrax*, *losprisioneros*, *starwars*, *sigridalegria*, *blancalewin*, *mataderocinco*, *laetitiacasta*, *juancarlosonetti*, *monica-bellucci*, *laconjuradelosnecios*. Nervozno je popušila jednu cigaretu, pet cigareta, dok se pripremala za novu nervozu, koja je rasla i opadala u neujednačenom ritmu. Odviše je razmišljala o takođe logičnoj igri, koju iz skromnosti ili nedostatka samopoštovanja nikada nije pokušala, i konačno je pogodila: napisala je *claudiatoro* i sistem se odmah podigao. Program za poštu je bio otvoren, nije joj trebala lozinka. Zastala je, sipala sebi još vina, bila na ivici da odustane, ali već je bila tamo, uplašena pred otvorenim prozorom i još više od evidencije poslatih poruka. Sad više nije mogla nazad.

Pročitala je nasumice poruke koje su u suštini bile bezazlene, ali su je zabelele – toliko puta reč *draga*, toliko zagrljaja („ogroman zagrljaj“, „dva zagrljaja“ i druge možda originalnije, poput „tvoj zagrljaj“, „moj zagrljaj“, „grlim te“, „grli te“), toliko asocijacija na prošlost, i ta sumnjiva neodređenost kada je trebalo govoriti o sadašnjosti, o budućnosti. Bilo je tu i kratkih koketiranja kakvih ima u svačijoj elektronskoj pošti, čak i njenoj, ali i pet nizova poruka koje su vrlo jasno govorile o susretima sa njom nepoznatim ženama. Ali, najviše od svega zabelela ju je sopstvena nevidljivost, jer je on nikada nije spominjao, ili je barem u porukama koje je pročitala nikada nije spominjao, izuzev u jednoj, upućenoj nekom prijatelju, gde mu poverava da je im je veza u krizi, i doslovno govori da ga ona više ne zanima, da je raskid pitanje trenutka.

Zatvorila je poštu, otišla na počinak u zoru, pijanija od besa nego od vina. Probudila se po podne, bila je sama: gotovo bez energije otišla je do računara – do susedne prostorije, ali njoj se činilo kao da je prevalila veoma dug put, da je morala da pređe preko raznih prepreka kako bi stigla do te sobe – i umesto da ga upali pogledala je odsjaj sunca na ekranu. Spustila je roletne, želeći da bude u potpunom mraku dok joj teku suze, koje su joj se sli-vale niz vrat i gubile se u prevoju između njenih grudi. Skinula je rolku, pogledala svoje nemirne bradavice, ravan i nežan stomak, kolena, prste priljubljene uz hladan pod. Potom je očistila, ili bolje rečeno isprljala ekran rukama vlažnim od suza. Besno je prešla prstima i člancima po površini, kao da ga briše krpom. Zatim je uključila računar, napisala kratku poruku u *Word* dokumentu i počela da se pakuje.

Vratila se iduće nedelje da pokupi neke knjige i višenamenski uređaj. Maks je bio u gaćama, pred računarom, pišući Klaudiji veoma dugačak mejl u kojem je pričao o hiljadu stvari i molio je za oprostaj, ali eliptično, rečenicama koje su više odavale njegovu zbunjenost ili njegovu mediokritetsku ličnost. Na pisaćem stolu bila je hrpa započetih pisma, sedam-osam kancelarijskih listova papira, i dok je govorio da nije fer, da nije uspeo da završi pismo, da je puno grešaka, da mu je teško da se jasno izrazi, Klaudija je čitala razne verzije te neposlate poruke, i primećivala kako je neka zvučna rečenica na sledećem nacrtu postajala dvosmislena, kako su se menjali pridevi, kako je Maks skraćivao i ubacivao pojedine rečenice, tražeći efekte koji bi Klaudiji delovali ubedljivo, kao da se zabavljao isprobavajući različite prorede, veličine slova, prostor između slovnih znakova, možda verujući

da će mu Klaudija oprostiti ako poruka bude izgledala duža – razmišljala je o tome kada ju je zgrabio, uhvatio ju je za zglobove, znajući koliko ona mrzi kada je neko uhvati za zglobove: u toj borbi ju je udario u grudi, a ona je odgovorila sa četiri šamara, ali on je odmah reagovao, presamitio je, svom snagom joj ga je gurnuo u dupe, silovitošću kakvu nikada ranije nije pokazivao. Klaudija je iščupala tastaturu i bezuspešno pokušala da se odbrani. Zatim, dva minuta kasnije, Maks je oskudno ejakulirao i ona je mogla da se okrene i da ga uperi pogled u njega, kao da predlaže primirje, ali umesto da ga zagrlj zveknula ga je koleonom u muda. Dok se Maks previjao od bola, ona je isključila višenamenski aparat i pozvala taksi da je zauvek odveze daleko od te kuće.

Maks je osetio ogromno, ali kratkotrajno olakšanje. Njeno olakšanje je stiglo kasnije, ali je bilo konačno, jer kada su se tri meseca kasnije sreli na stepenicama Narodne biblioteke, i kada ju je on zamolio, bez iole osećaja za pristojnost, potpuno zdušno, da se pomire, nije bilo šanse.

Vratio se kući tužan i besan, uključio je, po navici, kompjuter koji mu je od pre nekoliko dana opet zakazivao, ovoga puta ozbiljno, ili je barem Maks tako mislio – pokloniću ga, nije mi važno šta je u njemu, rekao je narednog dana svom drugu inženjeru, koji je ponudio da ga otkupi za smešnu cifru. Jedi govna, odgovorio je Maks. Daću ga svom sinu. Prijatelj je nevoljno formatirao hard-disk.

Tog petka uveče, Maks je pošao u Temuko. Nije imao vremena da upakuje računar, tako da je miš i mikروفon stavio u džepove, procesor i tastaturu smestio ispod sedišta, i putovao devet sati sa teškim monitorom u krilu. Odblesak svetlosti sa puta odražavao mu se na licu, kao da ga doziva, kao da ga poziva, kao da ga krivi za nešto, za sve.

Maks nije umeo da se orijentiše u Temuku i nije zabeležio adresu. Tumarao je neko vreme dok nije naišao na put kojeg je mislio da se seća. Stigao je u deset ujutro, ličeći na zombija. Kada ga je video, Sebastijan je upitao za Klaudiju, kao da iznenađenje nije predstavljalo neuobičajeno prisustvo njegovog oca već odsustvo očeve devojke. Nije mogla da dođe, odgovorio je Maks, vežbajući zagrljaj koji nije znao kako da sprovede. Raskinuli ste? Ne, nismo raskinuli. Nije mogla da dođe, to je sve: odrasli ljudi moraju da rade.

Dečak je krajnje uljudno zahvalio na poklonu, a njegova majka je ljubazno primila Maksa i rekla mu da može da ostane da prespava na sofi. Ali on nije želeo da ostane. Probao je gorak mate koji mu je žena ponudila, progutao empanadu sa sirom i pošao ka peronu da uhvati autobus u dvanaest i trideset. Veoma sam zauzet, imam mnogo posla, rekao je pre nego što se popeo u isti taksi koji ga je dovezao. Naglo je razbarušio Sebastijanovu kosu, i poljubio ga u čelo.

Kada je ostao sam, Sebastijan je uključio kompjuter i uverio se u to što je već sumnjao: da je, u svakom pogledu, bio znatno lošiji od onoga koji je već imao. Sit se ismejao sa mužem svoje majke, posle ručka. Potom su zajedno napravili mesta u podrumu da tamo ostave računar, gde i danas čeka, što bi rekli, bolja vremena.

Naslov izvornika: „Recuerdos de un computador personal“, u: Alejandro Zambra, Mis documentos, Anagrama, Santiago de Chile, 2013.

*(Sa španskog prevela **Bojana Kovačević Petrović**)*